

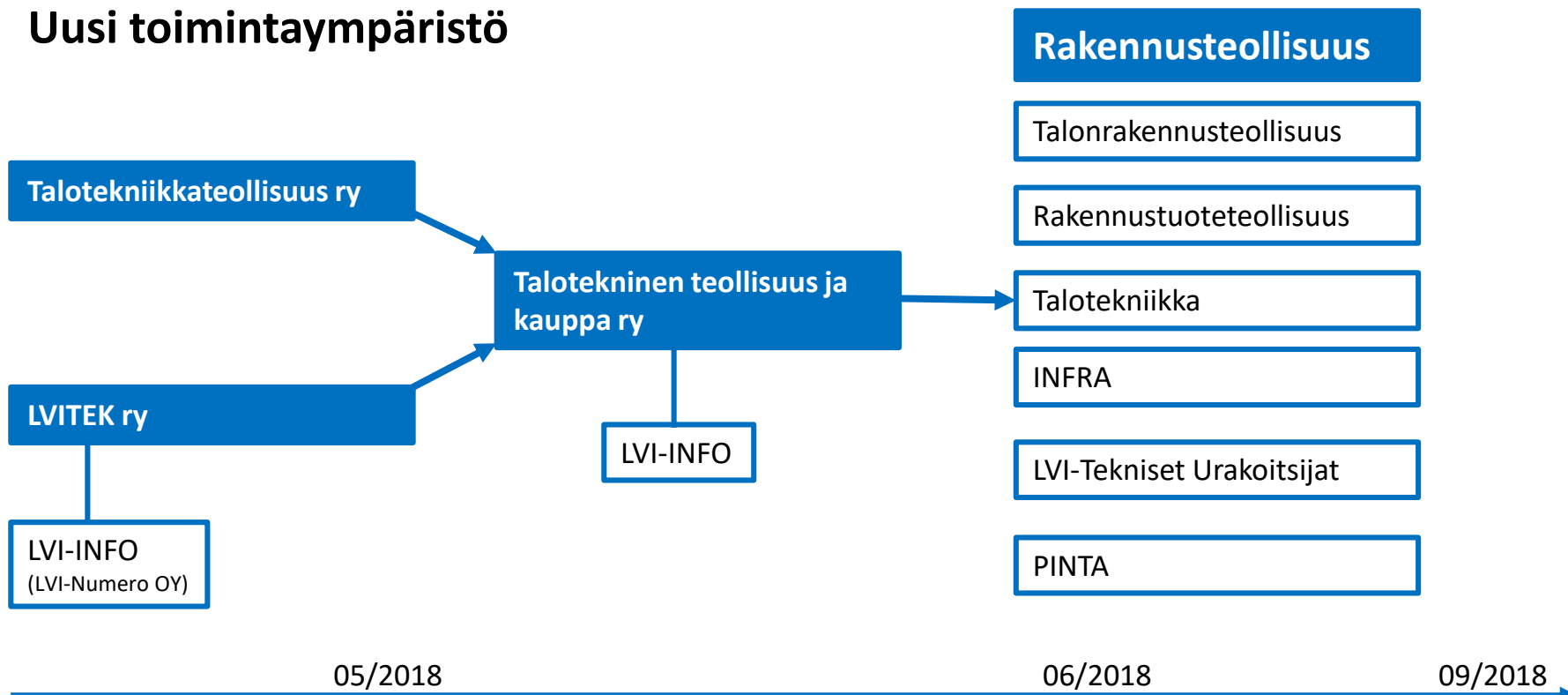
Rakennustuotteita koskevien EU-säädösten toimeenpano Suomessa sekä tuotteiden kelpoisuuden osoittaminen

LVI-tuotteita sitovat EU-määräykset
tiistai 6.11.2018, valtion virastotalon auditorio, Pasila

Juhani Hyvärinen
Talotekninen teollisuus ja kauppa ry, Talteka

Esitys perustuu Taloteknisten tuotteiden CE- merkintä ja vaatimustenmukaisuuden osoittaminen –tietoiskuun.

Uusi toimintaympäristö

Kysymys isolta rakennuttajalta

- Olemme hieman epätietoisia ekosuunnitteludirektiivin vaikutuksesta erilailla **toteutetuissa** iv-koneissa.
 - Omasta mielestäni ilmanvaihtokoneen ekosuunnitteludirektiivi antaa vaatimukset puhaltimen sisäiselle SFP-luvulle (tietyllä standardikokoonpanolla) ja LTO-laitteelle. IV-koneisiin liittyviin ja yleensäkin pumppuihin liittyviä vaatimuksia antaa oma pumppudirektiivinsä, joka täytyy täyttyä, oli se sitten ”pakettikoneen” yhteydessä tai erikseen putkiurakassa hankittu.
 - Jos ilmanvaihtokoneen SFP-luku ja LTO-laitteen hyötysuhde sekä järjestelmään kuuluva pumppu täyttävät kukin oman direktiivinsä vaatimukset, niin asia on ok.
 - Koko ilmanvaihtokoneelle kaikkine osineen ei ole olemassa direktiivivaatimuksia eikä urakoitsijalla tai laitteiden markkinoille tuojien tarvitse olla erikseen ”vastuussa” kokonaisuudesta direktiivien suhteen. Riittää, että ne osat, joista on ekosuunnitteludirektiivi, täyttävät vaatimukset. Onko asia näin?
 - Meillä on herännyt tämä kysymys siksi, että meillä hankitaan yhä tehdasvalmisteisia pakettikoneita, mutta myös osista koottuja koneita, jolloin esim. pumpun toimittaa putkiurakoitsija ja säätölaitteet automaatiourakoitsija. Kokonaisuudesta vastaavasta haetaan nyt omistajaa.
- Onko tiedossasi **muita** ilmanvaihtokoneita koskevia direktiivejä?

Vaatimustenmukaisuuden merkitys

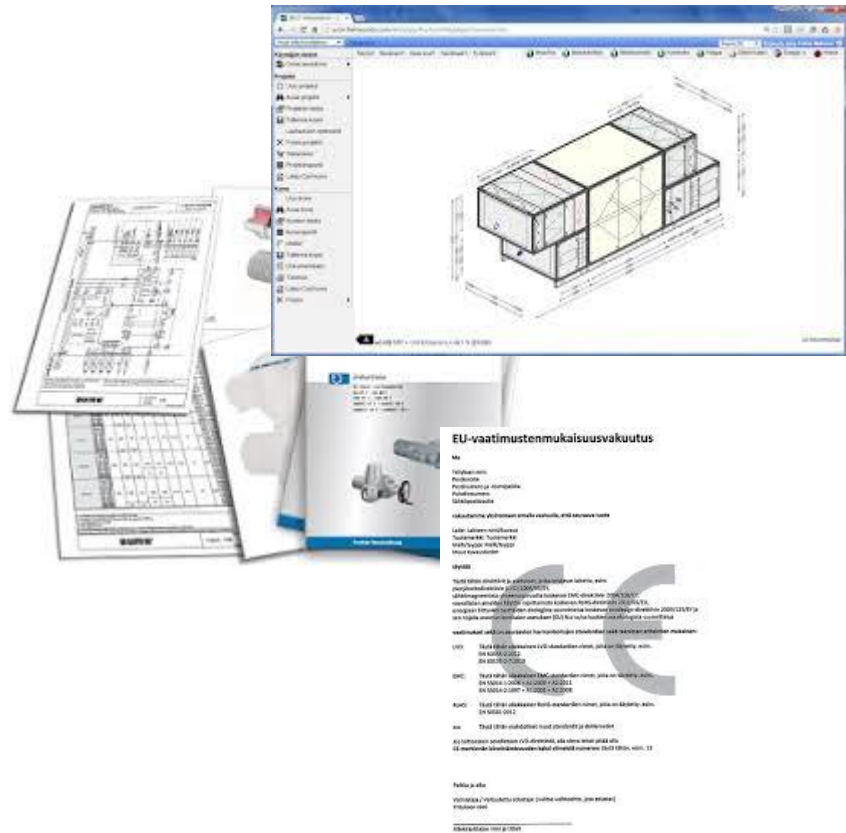
- Tuotetta, johon on kiinnitetty CE-merkintä saa pitää markkinoilla **koko Euroopan markkina-alueella**
- Kiinnittämällä CE-merkinnän tuotteeseensa valmistaja ilmoittaa samalla, että tuote täyttää **kaikki** CE-merkinnän kiinnittämisen edellytykset
- Edellytykset ilmoitetaan yhdellä tai useammalla seuraavista tavoista
 - Suoritustasoilmoituksella,
 - Vaatimustenmukaisuusvakuutuksella ja
 - Muulla asiakirjalla tai merkinnällä, jota kyseistä tuotetta koskevassa säädöksessä on edellytetty
- Rakennustuotteissa korostuu se, että rakentamiseen ryhtyvän on tarkistettava, kelpaako tuote rakentamiseen sen aiotussa käyttötarkoituksessa.
- Rakennustuotetta, jolle CE-merkintä ei ole mahdollinen, koskee Suomessa laki eräiden rakennustuotteiden tuotehyväksynnästä

Mitä tarkoittaa ”kaikki CE-merkinnän edellytykset”

Säädös – alla esimerkkejä. Lisääkin mahdollisesti on.	Palopelti, jossa langaton tiedonsiirto	oma tuotteesi
Rakennustuoteasetus	X	?
Ekosuunnitteludirektiivi ja ekosuunnitteluasetus	-	?
Konedirektiivi	X	?
Pienjännitedirektiivi	X	?
Sähkömagneettinen yhteensopivuus	X	?
Painelaitedirektiivi	-	?
Radiolaitedirektiivi	X	?
Vaaralliset materiaalit sähkö- ja elektroniikkalaitteissa	X	?
Jokin muu, mikä? _____	?	?

CE-merkinnän kattavuus

- CE-merkintä liittyy tuotteeseen tai tuotejärjestelmään
- valmistaja vastaa tuotteen vaatimustenmukaisuudesta siinä laajuudessa, jossa hän on asettanut tuotteen markkinoille
- ei kata tuotteen sellaisia osia, jotka loppukäyttäjä on siihen itsenäisesti lisännyt ja/tai loppukäyttäjän tuotteeseen tekemiä muutoksia
- Markkinavalvonta, rakennusvalvonta markkinoille asetetuille tuotteille
 - Viranomaistoimintana tai
 - Ilmoitusten kautta

Esimerkki: vastuu IV-koneen tapauksessa, 3 vaihtoehtoa

- mikäli tuote toimii myös itsenäisesti ilman kyseistä automaatiolaitetta ja valmistaja kiinnittää tuotteeseen tuotteen CE-merkinnän (melko teoreettinen vaihtoehto);
- valmistaja toimittaa tuotteen hankkimallaan automaatiolaitteella varustettuna tai tilaaja hankkii valmistajan määrittämän automaatiolaitteen ja varustaa koneen sillä. Valmistaja kiinnittää koneeseen CE-merkinnän tai ohjeistaa merkinnän kiinnittämisen asentajalle;
- valmistaja toimittaa ilmanvaihtokoneen puolivalmisteena ilman automaatiolaitetta ja ilman CE-merkintää, jolloin CE-merkintävastuu jää tilaajalle.

IV-kone

CE

IV-kone

CE

IV-koneen valmistajan
määrittelemä ohjain

CE-merkinnän kiinnittäminen
valmistajan vastuulla

IV-kone

tilaajan määrittelemä
ohjain

CE-merkinnän kiinnittäminen **tilaajan**
vastuulla

Tuote, tuotejärjestelmä vai järjestelmä

- Onko kiinnitettävä CE-merkintä? Kuka vastaa kiinnittämisestä?
- Suuret ja monimutkaiset laitteet tai laitteistot: tuotteita, tuotejärjestelmiä vai järjestelmiä
- Eri eurooppalaiset ja kansalliset säädökset käsittelevät rakennustuotetta eri tavoilla – tai kokonaisuus on vähintäänkin vaikea hahmottaa.
 - Seuraavan sivun taulukko.

Onko esimerkiksi kiinteä valaisin rakennustuote?

- Vastausvaihtoehto 1: Ei ole rakennustuote, koska ei ole hENiä.
- Vastausvaihtoehto 2: On rakennustuote, koska vaikuttaa terveellisyteen, turvallisuuteen ja energiatehokkuuteen, ja on pysyvä osa rakennusta.
 - 'rakennustuotteella' tarkoitetaan tuotetta tai tuotejärjestelmää, joka valmistetaan ja saatetaan markkinoille käytettäväksi pysyvinä osina rakennuskohteissa tai niiden osissa ja jonka suoritustaso vaikuttaa rakennuskohteen suoritustasoon rakennuskohteen perusvaatimusten osalta.
- Vastausvaihtoehto 3: ei ole Suomessa pidetty rakennustuotteena

Rakennustuote

Säädös	määritelmä	
CPR:	'rakennustuotteella' tarkoitetaan tuotetta tai tuotejärjestelmää, joka valmistetaan ja saatetaan markkinoille käytettäväksi pysyvinä osina rakennuskohteissa tai niiden osissa ja jonka suoritusaso vaikuttaa rakennuskohteen suoritusasoon rakennuskohteen perusvaatimusten osalta.	<ul style="list-style-type: none"> • Tuotteiden CE-merkintä • Liite I: Rakennuskohteen perusvaatimukset <ul style="list-style-type: none"> • Esim. sähköisku
MRL	<ul style="list-style-type: none"> • Ei määritelmää rakennustuotteelle • viittaa CPR:ään • Asetuksenantovaltuutus joillekin rakennustuotteille 	<ul style="list-style-type: none"> • .. rakennus täyttää [...] 117 a-117 g §:ssä tarkoitetut olennaiset tekniset vaatimukset • Olennaisten teknisten vaatimusten lista eri kuin CPR:n perusvaatimukset <ul style="list-style-type: none"> • ei sähköiskua mukana
Eräiden rakennustuotteiden tuotehyväksyntä	<ul style="list-style-type: none"> • Viittaa MRL:ään • muut kuin CE-merkityt rakennustuotteet • pysyvää rakennusosaa, rakennetta taikka rakennuskohteeseen kiinteästi liittyvää tarviketta, tuotetta tai laitetta, jolle on säädetty maankäyttö- ja rakennuslaissa tai sen nojalla olennaisia teknisiä vaatimuksia tai edellä tarkoitetun tuotteen asentamista varten tarvittavaa osaa 	

Vastuu ja valvonta

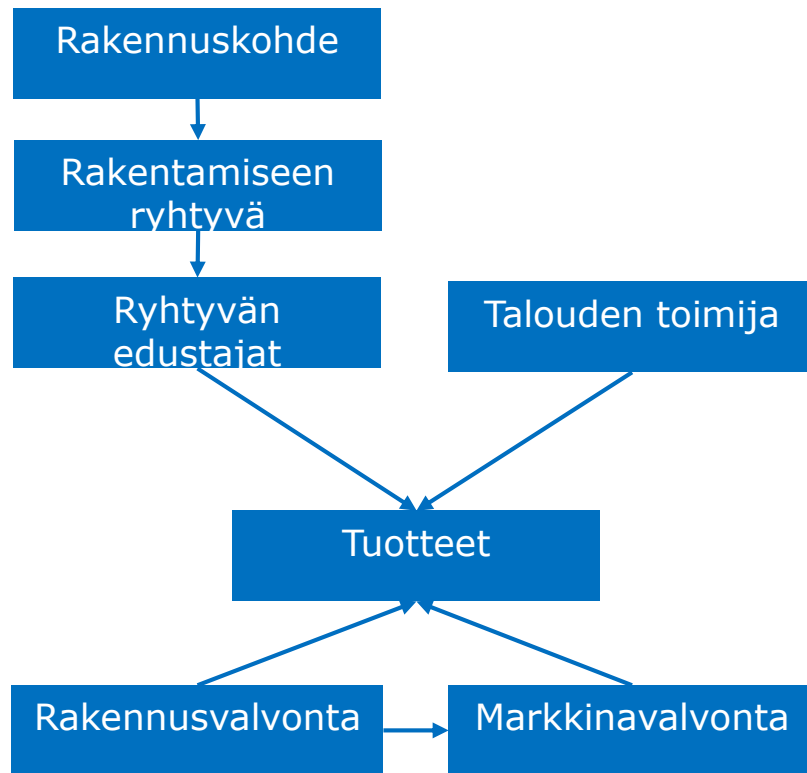
- vaatimustenmukaisuuden osoittaminen on tuotteen valmistajan vastuulla
- CE-merkinnän kiinnittämisestä on vastuussa tuotteen valmistaja
 - valmistaja voi ohjeistaa merkinnän kiinnittämisen
- Mikäli merkinnän kiinnittämisen edellytykset eivät ole täyttyneet, voi valmistaja joutua markkinavalvontaviranomaisten toimenpiteiden kohteeksi.
 - Esim. tietojen toimitus, lisätestaukset, markkinointikielto tai veto pois markkinoilta
- Tuotteen sisältöä eikä ominaisuuksia ei saa muuttaa ilman valmistajan suostumista
- Valmistajan vastuu lakkaa, mikäli tuotetta muutetaan. Käytännön selvittely saattaa valitettavasti kaatua sille, jonka nimi muutetussa tuotteessa on.

CE

Rakentamisessa käytettävät tuotteet

- ”Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tulee seurata rakennustuotteiden käyttämistä ja tarpeen mukaan ilmoittaa havaituista epäkohdista Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle.”
- Tukes ei valvo rakentamista, mutta reagoi rakennusvalvontaviranomaisten ilmoituksiin ja havaintoihin
- Rakennusvalvontaviranomainen on osassa tuotteita käytännössä ainoa taho, joka voi ennakolta havaita, että rakennuskohteessa käytetään tuotteita, jotka eivät täytä tuotehyväksyntälainsäädännön vaatimuksia. Näissä tuotteissa rakennusvalvonnan rooli on tärkeä.
- Rakennustuotteiden kohdalla korostuu se, että rakennuskohteen suoritustasoon vaikuttavien tuotteiden perusvaatimukset ja tuotteiden kelpoisuuden hyväksyntämenettelyt säädetään kansallisesti.

Lopuksi

- Kiitoksia mielenkiinnostanne
- CE-merkintä kattaa kaikki sen kiinnittämisen edellytykset
- Edellytyksiä on paljon
- Vastuulliset valmistajat noudattavat säädöksiä
- Osa tuotteista ei koskaan tule markkinavalvonnan ulottuville ilman muiden osapuolten toimia
 - Rakennusvalvonta ja muut viranomaiset
 - Käyttäjät ja rakentamisessa rakentamiseen ryhtyvät
- On hyvä huomata myös tällaisten tuotteiden rooli rakentamisessa

